

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/216/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1420201492
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1420201492.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - O. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., XX Q. Y., NH, XXXXX, M. O. L. J. zastúpenej JUDr. Barborou Vrbovou, advokátkou so sídlom Wilsonova 6, 811 07 Bratislava, a otec - Z. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX Z., t.č. P. na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, so sídlom Dlhé lúky 1, 919 35 Hrnčiarovce nad Parnou, štátne občianstvo Slovenskej republiky, o návrhu navrhovateľky: starej matky maloletej W.. R. W., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bydlisko Y. 4, XXX XX Z., štátne občianstvo Slovenskej republiky, v konaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.05.2022, č.k. 59P/1/2020-201, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.05.2022, č.k. 25P/1/2020-201, sa m e n í tak, že navrhovateľka W.. R. W., nar. XX.XX.XXXX, je oprávnená stretávať sa s maloletou N. W., nar. XX.XX.XXXX, každú prvú nedeľu a každú tretiu sobotu kalendárneho mesiaca od 16.00 hod. do 16.20 hod. stredoeurópskeho času prostredníctvom videohovoru komunikačnej aplikácie Skype.

Matka je povinná zabezpečiť pripojenie maloletého dieťaťa v stanovenom čase na komunikačnú aplikáciu Skype a v lehote do 3 dní od vykonateľnosti uznesenia oznámiť navrhovateľke prihlasovacie údaje k umožneniu skypového kontaktu s maloletou.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením zo dňa 18.05.2022, č.k. 59P/1/2020-201, vo výroku I. uložil matke povinnosť zabezpečiť kontakt maloletej s navrhovateľkou každý prvý pondelok v kalendárnom mesiaci stredoeurópskeho času od 13.15 hod. do 13.30 hod. prostredníctvom videohovoru komunikačnej aplikácie Skype a v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia oznámiť navrhovateľke prihlasovacie údaje k umožneniu skypového kontaktu s maloletou, vo výroku II. vo zvyšku návrh zamietol, vo výroku III. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom, obsahom spisu ako aj s obsahom spisov vedených na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 25P/138/2015, sp.zn. 17P/16/2018, sp.zn. 25P/24/2019 a sp.zn. 13P/13/2019 dospel k záveru o splnení zákonných predpokladov odôvodňujúcich zásah do pomerov účastníkov formou neodkladného opatrenia. Skonštatoval, že manželstvo rodičov bolo rozvedené právoplatným rozsudkom, ktorým bola maloletá na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matke. Matka s maloletou žije od roku 2018 v U. (kde vycestovala na základe

súdom nahradeného súhlasu otca s vycestovaním maloletej na územie U. s návratom najneskôr do 30.11.2018). Matka sa na územie Slovenskej republiky nevrátila. Zohľadnil úpravu styku otca s maloletou upraveného vzhľadom na jeho výkon trestu odňatia slobody rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 11CoP/228/2021-1078 zo dňa 08.03.2022, prostredníctvom aplikácie Skype každý prvý pondelok v kalendárnom mesiaci stredoeurópskeho času od 12.30 hod. do 13.00 hod. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016, právoplatný dňa 01.02.2017, ktorým bol upravený styk navrhovateľky s maloletou (nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. a párny kalendárny týždeň v utorok a v piatok od 16.00 hod. do 18.00 hod.), ktorý navrhovateľka realizovala až do odchodu matky s maloletou do U. Za osvedčené mal, že navrhovateľka po odchode matky s maloletou do U. nemôže realizovať osobný styk s maloletou a pokiaľ jej matka dobrovoľne neumožňuje kontakt s maloletou prostredníctvom telekomunikačných prostriedkov, je dôvodné takýto kontakt zabezpečiť formou neodkladného opatrenia, ktoré bude reflektovať aktuálnu situáciu. Záujem maloletej videl v zachovaní aspoň minimálneho kontaktu so svojou rodinou a príbuznými zo strany otca. Dôvodil účelom inštitútu neodkladného opatrenia, ktoré v tomto prípade nemá nahrádzať meritórne rozhodnutie a má zabezpečiť udržanie nevyhnutného kontaktu. Preto styk prostredníctvom aplikácie Skype upravil v čase, kedy je predpoklad, že maloletá bude mať možnosť pripojiť sa v nadväznosti na úpravu jej kontaktu s otcom. Takto určený časový rozsah považoval za primeraný a nevyčerpávajúci maloletú a vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol. Poukázal na matkou osvedčené skutkové okolnosti na základe listín, že s maloletou žije od r. 2018 v Bedforde, kde maloletej vytvorila dostatočné stabilné rodinné zázemie, maloletá navštevuje Základnú školu Petra Woodburyho. Zdôraznil, že nemožno ignorovať skutočnosť neoprávneného presťahovania maloletej matkou v r. 2018 do U., v dôsledku čoho otec inicioval v U. návratové konanie maloletej v zmysle Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (Haag, 1980). Vychádzal z uznesenia Obvodného súdu v New Hampshire zo dňa 04.03.2020, ktorým rozhodol, že právomoc na konanie vo veci starostlivosti o maloletú a vo veci výkonu rozhodnutia má slovenský súd (č.l. 188 v sp.zn. 17P/16/2018). Na základe uvedeného, vzhľadom na to, že z konaní vedených na Okresnom súde Bratislava IV (sp.zn. 25P/138/2015, 17P/16/2018, 13P/13/2019) je zrejmé, že maloletá do svojich 5 rokov žila na základe dohody rodičov a teda mala obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, pričom otec doposiaľ nedal súhlas s presťahovaním maloletej do U., právomoc slovenských súdov vo veci maloletej konať naďalej trvá a to až do času, kým v konaní vedenom pod sp.zn. 13P/13/2019 o nahradenie súhlasu otca s vyšťahovaním maloletej do U. konečné rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť. Vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, CSP, § 39 ods. 1, 3, zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti uzneseniu podala podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP odvolanie navrhovateľka. Navrhla uznesenie zmeniť a vyhovieť jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu tak, že matka bude povinná zabezpečiť skypový kontakt s maloletou každú prvú nedeľu a tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci vždy od 16.00 hod. do 16.20 hod. stredoeurópskeho času a súčasne bude povinná zabezpečiť pripojenie maloletej v stanovenom čase na komunikačnú aplikáciu Skype a v lehote do 2 dní od doručenia uznesenia oznámiť navrhovateľke prihlasovacie údaje k umožneniu skypového kontaktu. Na návrhu o náhradnom termíne za zmarený kontakt netrvala. Namietala nedostatočné odôvodnenie uznesenia, čo má za následok jeho nepresvedčivosť, nepreskúmateľnosť, bez zohľadnenia požiadavky časových pásiem. Za absolútne nevhodnú považuje psychickú záťaž na maloletú, vyplývajúcu z takmer v jednom kuse hodinového kontaktu prostredníctvom videohovoru, najprv s otcom /od 12.30 hod. do 13.00 hod., pričom tento môže byť až 40 min., a hneď potom s ňou /od 13.15 hod. do 13.30 hod./, teda v dobe, keď po skončení videohovoru s otcom sa má nachystať a premiestniť do školy. Rovnako zasahuje aj do jej pracovnej doby, ktorá každý pracovný deň začína od 07.00 hod.. Pritom jej kontakt môže byť aj v iných dňoch a to nezávisle od kontaktu s otcom. Z akého dôvodu nevyhovela jej návrhu v požadovanom rozsahu súd prvej inštancie nevysvetlil. Neuviedol, prečo považuje za dostatočný len rozsah 15 minút za mesiac. Súd prvej inštancie tiež nesprávne viazal povinnosti matky na právoplatnosť uznesenia, nakoľko v zmysle § 332 ods. 1 CSP, je neodkladné opatrenie vykonateľné doručením ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podaním odvolania sa účel a zmysel neodkladného opatrenia stráca, pretože nedochádza k žiadnej bezodkladnej úprave pomerov v zmysle § 325 CSP. Úprava neodkladným opatrením je neprimeraná aj úprave jej osobného kontaktu s maloletou rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016. Za daných skutkových okolností neexistujú žiadne právne prekážky, aby frekvencia styku neodkladným opatrením sa tejto úprave aspoň priblížila. Kontakt upravený uznesením prvoinštančného súdu nevytvára dostatočný priestor

na nadviazanie a rozvinutie verbálnej komunikácie a nezohľadňuje citové prežívanie vyplývajúce z dlhodobého odlúčenia.

4. Matka, otec a kolízny opatrovník písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľky nepodali.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 332 ods. 2 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

9. V danom prípade je styk navrhovateľky s maloletou upravený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 21.11.2016 č.k. 25P/99/2016-44, právoplatným dňa 01.02.2017 v zmysle ktorého sa navrhovateľka s maloletou stretávala do času, kedy matka s maloletou odcestovala počas letných prázdnin 2018 do U. na dočasné, súdom vymedzené obdobie, avšak viac sa s maloletou na územie Slovenskej republiky nevrátila (uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 01.08.2018 č.k. 25P/141/2018-15, ktorým bol nahradený súhlas otca s pobytom maloletej v U. s termínom návratu najneskôr do 30.11.2018). Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/138/2015-521 zo dňa 16.05.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava č.k. 11CoP/265/2019-685 zo dňa 28.01.2020, bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené, na čas po rozvode bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, zastupovanie maloletej a správu jej majetku súd ponechal v dispozícii obidvoch rodičov a otcovi určil povinnosť platiť výživné na maloletú. Otec maloletej je od 27.04.2018 vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou s určením ukončenia trestu dňa 02.03.2028. Matka sa s maloletou N. (9 rokov), od roku 2018 zdržiava na území USA, kde zabezpečuje jej osobnú starostlivosť a maloletá navštevuje povinnú školskú dochádzku. Matka má právoplatným rozsudkom súdu uloženú informačnú povinnosť. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 16.05.2018, č.k. 25P/138/2015-521, v spojení s doplňujúcim rozsudkom zo dňa 23.04.2021, č.k. 25P/138/2015-1027, a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08.03.2022 č.k. 11CoP/228/2021-1078, bol upravený styk otca s maloletou každý prvý pondelok v kalendárnom mesiaci stredoeurópskeho času od 12.30 hod. do 13.00 hod. prostredníctvom videohovoru prostredníctvom komunikačnej aplikácie Skype.

10. Odvolací súd dopĺňa, že neodkladné opatrenie v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, resp. pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

11. Tým, že predmetom konania je návrh starej matky maloletej na úpravu styku, je potrebné pri rozhodovaní vychádzať z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby

mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou s rodičmi.

12. Odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom a odvolacími dôvodmi navrhovateľky, v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že potreba dočasnej úpravy pomerov, úpravou styku navrhovateľky s maloletou neodkladným opatrením preukázaná bola. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi odvolania navrhovateľky a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že úprava kontaktu navrhovateľky s maloletou v intenciách jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodná a neodporuje inštitútu neodkladného opatrenia a ani záujmom maloletej. Odvolací súd mal za osvedčené, že navrhovateľkou požadovaná úprava kontaktu s maloletou prostredníctvom telekomunikačných prostriedkov 2 krát mesačne v rozsahu 20 minút, za skutkovej situácie, že z dôvodu neoprávneného zadržovania maloletej matkou na území U. od roku 2018, nemôže na základe právoplatného rozsudku realizovať svoj osobný styk s maloletou, je plne opodstatnená. Odvolací súd považuje za osvedčené tvrdenie navrhovateľky, že matka nie je súčinná pri kontakte navrhovateľky s maloletou na dobrovoľnej báze. Odvolací súd sa stotožnil s odvolaním navrhovateľky v tom, že prvoinštančným súdom upravený kontakt nie je dostatočný a ani vhodne zvolený, keď nie je najlepšie riešenie ho upraviť v čase ukončenia kontaktu maloletej s otcom, ktorý bol upravený vzhľadom na špecifika režimu otca vo VTOS a z toho plynúcich možností jeho určenia. Najmä ak úprava kontaktu otca s maloletou je upravená v pondelok ráno od 06.30 hod. do 07.00 hod. (podľa časového pásma bydliska maloletej v USA), teda pred odchodom maloletej do školy. Odvolací súd zastáva názor, že v prípade úpravy styku maloletej s navrhovateľkou na rozdiel od otca (kedy úprava kontaktu bola možná iba v pracovných dňoch a jeden krát v mesiaci a to aj s poukazom na posun času), v prípade navrhovateľky, je tento možné a aj dôvodné upraviť počas víkendu, t.j. vo voľnom čase maloletej a to v intenciách návrhu navrhovateľky. Návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nepresahuje rámec úpravy kontaktu v nevyhnutnej miere. Čas, ktorý bude takto vymedzený na kontakt navrhovateľke ako blízkej osobe s maloletou nezasahuje významným spôsobom do výkonu osobnej starostlivosti matky. Zároveň vytvára dostatočný priestor na nadviazanie a rozvinutie verbálnej komunikácie navrhovateľky s maloletou, počas víkendových dní, kedy maloletá nemá školské povinnosti.

13. S ustálením právomoci súdu prvej inštancie vo veci maloletej ďalej konať sa odvolací súd stotožnil. Obvodný súd v New Hampshire uznesením zo dňa 04.03.2020 potvrdil právomoc slovenského súdu a vyslovil, že až do rozhodnutia slovenského súdu o nahradení súhlasu otca s vystaňovaním maloletej do U. na návrh matky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 13P/13/2019, právomoc slovenského súdu trvá. Odvolací súd preto dáva do pozornosti súdu prvej inštancie vo veci sp.zn. 13P/13/2019 bezodkladne konať a rozhodnúť, nakoľko rozhodnutie v tejto veci má priamo vplyv na právomoc súdov v U..

14. Súdu prvej inštancie je súčasne potrebné vytknúť, že uloženie povinnosť matke neodkladným opatrením neodvodil v súlade s § 332 ods. 1 CSP od nadobudnutia vykonateľnosti uznesenia ale od jeho právoplatnosti.

15. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uznesenie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP.

16. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).